

Mallattoolee Gurguddoo Qiyaamaa

Description

Kutaalee darban keessatti mallatoolee gurguddoo Guyyaan Qiyaamaa dhiyaachu agarsiisan ilaalle turre. Isaaniis, Dajjaal bahuu, Iisaan (aleyh salaam) buâ€™uu fi Yaâ€™juuj fi Maâ€™juuj. Harâ€™as itti fufuun kutaa kana keessatti maallatoole hafan saddeettan gabaabbinaan ni ilaalla.

Mallattoolee Gurguddoo Guyyaa Qiyaamaa lakk. 4,5 fi 6- Mucuca Lafaa Sadii

Mucuca lafaa jechuun lafti garmalee addaan baqaquu fi wanti gubbaa jiru keessatti gadi lixuudha. Yeroo durii fi ammaa mucucni lafaa bakka adda addaatti uumame jira. Garuu mucucni hadiisa keessatti dubbatame amala addaa kan qabuu fi oduun isaa kan babalâ€™atuudha. Mucucni lafaa kuni mallatoo gurguddoo Qiyaama keessaa tokko yommuu taâ€™u, Aakhiru zamaan (dhuma Yeroo) keessatti kan mulâ€™atuudha. Hadiisa keessatti: Huzeeyfa ibn Useyd Al-Ghifaariyy akkana jechuun gabaase:

â€œOsoo nuti wal yaadachiisnu (waliin haasofnu) Ergamaan Rabbii (Salallahu aleyh wassalam) nu arguun akkana jedhan, â€œMaal wal yaadachistuu?â€¢ Sahaabonis ni jedhan, â€œWaaâ€™ee Qiyaamaa haasofnaâ€ Innis ni jedhe, â€œHanga mallatoolee kudhan argitanitti malee Qiyaamaan hin dhaabbattu.â€¢ Ergasii akkana jechuun tarreesse: Aara (smoke), Dajjaal, bineensa lafaa baatu, Aduun dhiyaan bahuu, Iisaan ilmi Mariyam (nageenyi isarratti haa jiraatu) buâ€™uu, Yaâ€™juuj fi Maâ€™juuj, **gara sadii mucuca lafaa: tokkoffaan gara Bahaatin, lamaffaan gara Dhiyaatin, sadaffaan gara odola Arabaatin.** Dhumti kanaa ibidda gara Yaman irraa bahuun namoota gara iddo walitti qabamaatti ooftudha.â€¢ [Sahih Muslim 2901](#)

Mallatto Guddoo Guyyaa Qiyaamaa-7ffa- Aara (Dukhaan)-Smoke

Akkuma hadiisa armaan olii keessatti dubbatame aarri guddaan namoota haguugu yeroo dhumaatti ni argama. Hadiisa bira keessatti Abu Hureeyraan akka gabaasetti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:

Wantoonni jahan kunniin argamuun dura gara hojji gaggaarii ariifadhaa: Dajjaal, aara, bineensa lafaa baatu, aduun gara dhiyaatiin bahuu, dhimma wali galaatii fi dhimma dhuunfaa tokkoo keessanii. Sahih Muslim 2947

Asitti dhimma wali-galaa jechuun Qiyaamaan dhaabbachuudha. Dhimma dhuunfaa tokko keessanii jechuun immoo duâ€™a nama kamittu dhuftuudha[1]. Yookiin immoo dhimmi wali galaa fitnaan guddaa kanneen akka waraanaa, faahishaa (wantoota fokkuu) fi kkf hawaasa keessatti argamuudha. Dhimmi dhuunfaa immoo dhimma dhuunfaan wal qabate kanneen akka hiyyummaa, dhibee fi kkf dha.

Mallattoo Guddoo Guyyaa Qiyaamaa 8ffaa- Bineensa Lafaa Baatu (Daabbatul Ard)

Aakhiru zamaan (dhuma Yeroo) irratti yommuu badiin babalâ€™atuu, wanti fokkataan miidhagfamu fi wanti gaariin immoo fokkifamu, Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa bineensa dachii keessaa ol baasa. Qurâ€™aana keessatti ni jedha:

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَاهُمْ دَآبَةً مِنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِأَيَّاً تَنَا لَا يُؤْقِنُونَ

۸۸

Yeroo jechi isaan irratti kufu, namoonni keeyyatoota Keenya kan hin dhugoomsine akka turan bineensa isaanitti dubbattu dachii keessaa isaaniif baafna.

â€œá‰% áŠ•á^±á^•á^á< (á[‘]á‰% áŒ£á‰%µ) á‰%fá^‰% á‰% á‰%á^~áŒ[‘]áŒ^áŒ áŒšá[‘]e á^~á[‘]žá‰%¹
á‰% áŠ áŠ•á‰%€áŒ³4á‰%»á‰%½áŠ• á<á^>á<á^~áŒ[‘]áŒáŒ; áŠ¥áŠ•á[‘]áŠ•á‰% á^© á<á^•á‰%µáŠ•áŒ•
á^«á‰%,á<áŠ• áŠ¥áŠ•á^~á^3 á^~áŠ•á^± áŠ•á^•áµá^ áŠ¥áŠ“á^áŒ£á^~áŠ•á•çâ€‰Suuratu An-Naml
27:82

â€œYeroo jechi isaan irratti kufuâ€ jedhu ilaalchise mufassiroonni ibsa adda addaa walitti dhiyaatu itti kennani jiru. Qataadan ni jedha: â€œYeroo jechi isaan irratti kufu.â€ jechuun yommuu dallansuun isaan irratti mirkanaaâ€™u. Abdullah ibn Umari fi Abu Saâ€™id Al-Kudriyy ni jedhu, â€œYommuu waan gaariitti hin ajajnee fi waan badaa irraa hin dhoowwine, dallansuun isaan irratti mirkanaaâ€™u.â€ [2] Abdullah ibn Abbaas ni jedha, â€œyommuu azaabni (adabbiin) isaan irratti mirkanaaâ€™u [3]â€ Ibn Kasiir ni jedha: â€œBineensi tuni yeroo dhumaa yommuu haalli namoota badu, ajajoota Rabbii dhiisanii fi amanti haqaa jijjiran baati. Rabbiin dachii keessaa bineensa isaaniif baasa [4].â€

â€œNamoonni keeyattoota Keenya kan hin dhugoomsine akka turan bineensa isaanitti dubbattu dachii keessaa isaaniif baafna.â€ jedhu Ilaalchise hayyooni ibsa armaan gadii kennanii jiru: 1ffaa- Bineensa â€œNamoonni keeyattoota keenya kan hin dhugoomsine (dhugaan hin amanne) taâ€™aniiruâ€ jettee isaanitti dubbattu dachii keessaa isaaniif baafna. 2ffaa- Islaaman ala amantiin biraasoba akka taâ€™e isaanitti dubbatti. 3ffaa- Akkana jechuun isaanitti dubbatti: kuni muâ€™mina kuni kaafira[5]. Rabbiin wanta hundaa irratti dandaâ€™aa taâ€™ee, bineensi akka dubbattu taasisiun wanta Isa dhibuu miti. Yeroo ammaa sibiilli kan dubbate bineensi hayyama Rabbiitiin akkamitti dubbachuu

dadhabaa? Meeshaan qunnamti kanneen akka raadiyo, bilbila, Tv fi kkf sibilaar irraa kan hojjatamaniidha.

Hadiisa Abu Hureyraan gabaase keessatti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:
 ﴿Wantoonni sadii yoo argaman, nama dурsee hin amanne yookiin iiماانaa isaa keessatti waan gaarii hin hojjanne, iiماانni isaa homaa isa hin fayyadu: Aduun bakka itti dhiiteen bahuu, Dajjaal fi bineensa lafaa.﴾ [Sahih Muslim 158](#)

Kana jechuun wantoonni sadan kunniin dhufuun dura namni Rabbii fi hundeeawan iiماانatti hin amanne yookiin erga amane booda hojji gaarii hin hojjanne, yeroo mallattooleen kunniin mulâ€™atan amanuu fi hojji gaarii hojjachuun isaa homaa isa hin fayyadu. Kanaafu, namni mallattooleen kunniin yoom akka bahan waan hin beeknef iiماانaa ofii cimsachuu fi hojji gaggaarii hojjachuuf tattaafachu qaba. Taâ€™uu baannaan, yeroo mallaatoolee kanniin argu amane jechuun isaa adabbii (azaaba) isarraa hin deebisu.

Mallattoo Guddoo Qiyaamaa 9ffaaâ€™Aduun Dhiyaan Bahuu

Mallattoolee gurguddoo Qiyaamaa kan namni lubbuun jiru hunduu argu dandaâ€™u keessaa tokko adeemsi urjiilee fi pilaanetoota jijiramuudha. Osoo namoonni aduun bahaan baati jedhanii eegan ganama tokko bakka dhiiten isaanitti ol baati. Yeroo kanatti balballi tawbaa ni cufama. Namni yeroo kanatti yoo tawbate, tawbaan isaa fudhatama hin argatu.

Qurâ€™aana irraa keeyyata waaâ€™ee Aduun Dhiyaan bahuu agarsisuu. Rabbiin ni jedha:

لَنْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيهِمُ الْمَلِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبِّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ عَائِتِ
 فِي يَوْمٍ يَأْتِي بَعْضُ عَائِتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ عَامَنَتْ
 قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا حَيْرًا قُلْ أَنْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾

﴿Sila malaaykonni isaanitti dhufuu, yookiin Gooftaan kee dhufuu yookiin gariin mallattoolee Gooftaa keetii dhufuu malee maal eeguu? Guyyaa gariin mallattoolee Gooftaa keetii dhufan, lubbuu takkaaf iiماانni ishee homaa hin fayyadu yoo san dura hin amaniin yookiin iiماانaa ishee keessatti toltu hin hojjatin.﴾ Isin eegaa; nuti eegoodha.â€™ jedhiimâ€™ Suura Al-Anâ€™aam(6):158

Sila warrooni zulmii (miidhaa), badii fi of-tuulu isaanii itti fufan kunniin malaykoonni ruuhii isaanii qabuuf ykn Gooftaan kee gabroota jidduutti murteessuf dhufuu ykn mallattooleen gariin dhufuu malee maal eegu? Yeroo duâ€™aa yommuu malaaykonni ruuhi isaanii baasuf isaanitti dhufan, dursanii yoo hin amaniin, yeroo san amanuun homaa isaanii hin fayyadu. Ammas yommuu Rabbiin gabroota jidduutti murteessuf dhufu, yoo dursanii hin amaniin, yeroo san amanuun homaa isaan hin fayyadu.

â€œGuyyaa gariin mallatoolee Gooftaa keetii dhufan, lubbuu takkaaf iimaanni ishee homaa hin fayyadu yoo san dura hin amaniin yookiin iimaana ishee keessatti toltu hin hojjatin.â€ Kana jechuun mallatooleen gurguddooneen Guyyaan Qiyaamaa dhiyaachu agarsiisan gariin yommuu argaman kaafirri yeroo san amanuun homaa isa hin fayyadu. Akkasumas, nama dursee amanee garuu hojii gaarii hin hojjatin, yeroo mallattooleen kunniin dhufan hojii gaggarii hojjachuun homaa isa hin fayyadu [6].

Mufassiroonni (hayyooni Qurâ€TMaanaa ibsan) baayâ€TMeen mallatoon Guyyaa Qiyaamaa kuni aduun dhiyaan bahuudha jedhan. Kana ilaalcissee hadiisonni sahiih taâ€TMan ni agarsiisu.

Abu Hureeyran akka gabaasetti Ergamaan Rabbii (SAW)akkana jedhan:

â€œHanga aduun dhiyaan baatutti Qiyaamaan hin dhaabbattu. Yommuu namoonni ishii argan, kan dachii irra jiru hundi ni amana. Yoo dursitee hin amaniin, yeroon suni yeroo nafsee takka iimaanni ishii homaa hin fayyanneedha.â€ [Sahih Al-Bukhaari 4635](#)

Kana jechuun yommuu namoonni aduun dhiyaan bahuu ishii argan hundi isaanitu ni amanu. Sababni isaas, Qiyaamaan dhugaa taâ€TMuu ni mirkaneefatu. Garuu kuni filannoos osoo hin taâ€TMin dirqamaan waan amananiif yeroo kanatti amanuun isaanii homaa isaan hin fayyadu.

Iccitiin as keessa jiru: *iimaanni kan nama fayyadu yommuu geeybi (wanta fagoo fi ijaan hin mulâ€TMannetti) amananii fi filannoodhaan taâ€TMee qofaadha.* Garuu yommuu mallatooleen argaman, dhimmichi kan mulâ€TMatu taâ€TMa. Wanta mulâ€TMatutti amanuun immoo faayda homaatu hin qabu. Sababni isaas, iimaanaa dirqamaan taâ€TMeen wal fakkaata. Akka nama yommuu bishaaniin nyaatamu ykn ibiddaan gubamu fi kkf niti. Yeroo duâ€TMa argu wanta irra jiru irraa ni buqqaâ€TMa. Akkuma Rabbiin jedhe,

﴿فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا إِنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ﴾
 مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُنْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنْتَ اللَّهِ
 الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَفِرُونَ ﴿٨٥﴾

â€œYeroo adabbii Keenya argan, ni jedhan, â€˜Rabbitti amanne, waan Isatti qindeessaa turrettis kafarre.â€™ Erga adabbii Keenya arganii amanuun isaanii gonkumaa isaan hin fayyanne. [Suni] karaa Rabbii kan gabroota Isaa keessatti dabreedha. Kaafiroonni achitti hoongaâ€TMan.â€ Suuratu Ghaafir 40:84-85[7]

Mallattoo Guddoo Qiyaamaa 10ffaa- Ibiddi iddo wal-gahiitti namoota walitti qabu mulâ€TMachuu

Mallatoon dhumaan Qiyaamaa ibiddi Yaman irraa bahuun namoota gara iddo wali gahiitti (Maasharitti) walitti qabdu bahuudha. Iddoon walitti qabamaa dachii diriirtu buâ€TMaa bayii hin qabnee fi adii taatedha. Hadiisooni Sahih waaâ€TMee bahiinsa ibidda tanaa agarsiisan dhufanii jiru. Isaan keessaan mee muraasa haa ilaallu. Hadiisa Huzeeyfaa jalqaba irratti ilaalle keessatti, Ergamaan Rabbii (SAW) ni

jedhan: â€œDhumti kanaa ibidda gara Yaman irraa bahuun namoota gara iddo walitti qabamaatti ooftudha.â€ [Sahih Muslim 2901](#)

Ibiddi tuni akkamitti namoota gara ooydi maashar (iddoo wal-gahii) ooftu ilaachisee hadiisoonni sahiih taâ€™an ni agarsiisu. Abu Hureyraan akka gabaasetti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan: â€œNamoonni karaalee sadii walitti qabamu: [karaan 1ffaan] warroota [Jannata] kajeelanii fi [azaaba] sodaatan, [2ffaan] warroota lama taâ€™anii gaala yaabbatan yookiin sadii taâ€™anii gaala yaabbatan yookiin afur taâ€™anii gaala yaabbatan yookiin kudhan taâ€™anii gaala yaabbataniidha. [3ffaan immoo] warroota hafan kanneen ibiddi isaan walitti qabduudha. [Ibiddi tuni] waaree booda bakka isaan boqonnaa fudhachuuf itti mugan waliin ni deemti, bakka isaan bulan waliin bulti, bakka isaan itti bariissifatan waliin bariisifatti, bakka isaan itti galgalofatan waliin galgalofatti.â€ (Kana jechuun ibiddi tuni bakka kamuu yoo deeman ykn dhaabbatan isaan waliin deemti ykn dhaabbatti.) [Sahih al-Bukhari 6522](#)

Ibiddi tuni isaan gubuuf osoo hin taâ€™in gara iddo wal-gahiitti isaan oofufi. Kuni hojii Rabbii wanta fedhe hojjatuuti. Wanti hundi ajaja Isaa jalatti kan buluudha.

Guduunfaa

âž¥Mallattoolee Gurguddooneen Qiyaamaan dhiyaachun agarsiisan keessaa tokko argamnaan kan biraas itti aane dhufa. Akka calle wal duraa duubaan wal hordofu. Kanaafu, mallattooleen gurguddooneen Qiyaamaa tasa dhufu, Qiyaamaanis tasa dhooti.

âž¥ Namni dhiphinnaa fi adabbii Guyyaa Qiyaamaa jalaa nagaha bahuuf mallattooleen kunniin argamuun dura amanuu fi hojii gaggaarii hojjachutu isa baasa.

âž¥ Yommuu Aduun dhiyaan baatu balballi tawbaa ni cufama. Erga aduun dhiyaan baate booda kaafirri yoo amane, amanuun isaa homaa isa hin fayyadu (adabbii isarraa hin deebisu). Akkasumas, namni amanee garuu hojii gaarii hojjachuu dhiise, aduun dhiyaan yommuu baatu hojicha hojjachuu homaa isa hin fayyadu. Haa taâ€™uu malee, hojii gaggaarii duraan hojjataa kan ture yoo taâ€™e, hojii gaggaarii kanniin itti fufee hojjachuu isa fayyada. Fkn, namni guutumatti salaata dhiise, yommuu aduun dhiyaan baatu yoo salaata jalqabe, salaanni isaa kuni homaa isa hin fayyadu. Garuu duraan kan salaatu yoo taâ€™e, aduun dhiyaan erga baate booda akkuma duraanii salaata isaa yoo itti fufe, kuni isa fayyada. âž¥ *Iimaanni kan nama fayyadu yommuu geeybi (wanta fagoo fi ijaan hin mulâ€™annetti) amananiifilannooodhaan taâ€™ee qofaadha.*

âž¥ Wanti muâ€™mina fi kaafira adda baasu geeybitti amanuudha. Geeybin suni yommuu mulâ€™atu namni hunduu waan amanuuf yeroo sanitti iimaanni faayda hin qabu. Fkn, Qiyaamaan yommuu dhaabbattu namni hunduu ni amana. Garuu namni kaafirri dursee hin amanne, yeroo Qiyaamaan dhaabbatu amanuun isaa homaa isa hin fayyadu.

Kitaabban wabii:

- [1] Al-Diibaaj alaa sahiih Muslim 6/266, Suyuuxi
- [2] Tafsiir Qurxubii 16/207-208
- [3] [Zaadul Masiir](#) 1053, Ibn Al-Jawzi
- [4] [Tafsiir ibn Kasiir](#) 5/691
- [5] Zaadul Masiir 1054
- [6] [Tafsiir Saâ€™diyy](#) 315-316, [Maâ€™aarij Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabbur](#) 11/488,

Abdurahmaan Hasan Habankaa

[7] Tafsiir Saâ€™diyy-fuula 316

<https://islamqa.info/en/answers/2281/signs-of-the-hour>

The End of The World-fuul 392-â€!

Date Created

May 11, 2019

Author

admin